

URZĄD STATYSTYCZNY
W BYDGOSZCZY

TURYSTYKA W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM W 2013 R.

<http://bydgoszcz.stat.gov.pl/>

OPRACOWANIA SYGNALNE

Bydgoszcz, maj 2014 r.

Źródłem danych o stanie i wykorzystaniu turystycznych obiektów noclegowych w województwie kujawsko-pomorskim jest stałe badanie statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego o symbolu **KT-1** prowadzone z częstotliwością miesięczną. Konieczność dostosowania badań do nowego prawodawstwa unijnego spowodowało rozszerzenie zakresu podmiotowego bazy noclegowej. Od 2010 r. oprócz obiektów zbiorowego zakwaterowania, sprawozdaniem objęto również obiekty indywidualnego zakwaterowania posiadające 10 i więcej miejsc noclegowych (tj. kwatery prywatne/pokoje gościnne i kwatery agroturystyczne).

* * *

Termin **turystyka** – zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r., oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

Osoby korzystające to liczba osób, które rozpoczęły pobyt w obiekcie w danym miesiącu (tj. zostały zameldowane). Oznacza to, że osoby przebywające w obiekcie na przełomie miesięcy są ujmowane tylko raz.

Udzielone noclegi to liczba osób (turystów) pomnożona przez liczbę dni (nocy) ich pobytu; np. (5 osób x 3 noclegi) + (2 osoby x 8 noclegów) = 31.

Wynajęte pokoje dla hoteli, moteli, pensjonatów i innych obiektów hotelowych to suma pokoi wynajętych w każdym dniu działalności obiektu, bez względu na liczbę turystów nocujących w tych pokojach.

Stopień wykorzystania obiektu – wyrażony w procentach – wynika z porównania faktycznie udzielonych noclegów do nominalnej liczby miejsc noclegowych (suma miejsc noclegowych przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu), a dodatkowo dla hoteli, moteli, pensjonatów i innych obiektów hotelowych z porównania faktycznie wynajętych pokoi do nominalnej liczby pokoi.

Województwo kujawsko-pomorskie położone jest w środkowo północnej części Polski, prawie całkowicie w pasie Wielkich Dolin wchodzących w skład pojezierzy: Wielkopolskiego, Pomorskiego i Mazurskiego. Najbardziej charakterystyczną cechą obszaru województwa jest położenie w miejscu krzyżowania się dwóch ważnych ciągów dolinnych. W centrum województwa przecinają się południkowa Dolina Dolnej Wisły i równoleżnikowy szlak Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej, nawadniany obecnie przez Drwęcę, ujście Brdy i Noteci. W miejscu przecięcia powstała rozległa Kotlina Toruńska, w której położone są dwa główne miasta województwa (Bydgoszcz, Toruń), zbiegają się tutaj wszystkie większe rzeki (Wisła, Drwęca, Noteć, Brda) i krzyżują się główne szlaki komunikacyjne.

Na terenie województwa wyodrębnia się 7 obszarów turystycznych o znaczeniu ponadlokalnym: tucholski (obejmujący lasy i jeziora Borów Tucholskich z malowniczą doliną Brdy), koronowski (okolice Zbiornika Koronowskiego), wdecki (rejon Wdy i Jeziora Żurskiego), brodnicki (Pojezierze Brodnickie), górznieński (teren Górznieńsko-Lidzbarskiego Parku Krajobrazowego), włocławski (związany z Gostynińsko-Włocławskim Parkiem Krajobrazowym oraz Zbiornikiem Włocławskim) oraz ciechociński (obejmujący uzdrowisko w Ciechocinku i fragmenty doliny Wisły).

Tabl. 1. **Województwo kujawsko-pomorskie na tle kraju**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo
Osoby korzystające w tys. 2012	22635,4	841,5
2013	23401,1	866,7
Udzielone noclegi w tys. 2012	62014,9	3145,5
2013	62959,5	3167,3
Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w % 2012	33,6	41,7
2013	33,8	42,5
Wynajęte pokoje w tys. ^a 2012	18888,3	620,1
2013	19908,0	619,4
Stopień wykorzystania pokoi w % 2012	41,1	37,1
2013	41,6	36,9

a W hotelach, motelach, pensjonatach i innych obiektach hotelowych.

Na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, zgodnie ze stanem na dzień 31 lipca 2013 r., działało 331 **turystycznych obiektów noclegowych**, w tym 244 obiektów całorocznych. Bazę turystyczną w województwie tworzyło: 140 obiektów hotelowych (95 hoteli, 5 moteli, 3 pensjonaty i 37 innych obiektów hotelowych) oraz 191 pozostałych obiektów. W porównaniu ze stanem z końca lipca 2012 r. liczba obiektów noclegowych w województwie zmniejszyła się o 0,6%, tj. o 2 obiekty (w kraju 9775 obiektów, co oznacza wzrost o 3,1%, tj. o 292 obiekty).

Tabl. 2. **Wybrane turystyczne obiekty noclegowe**

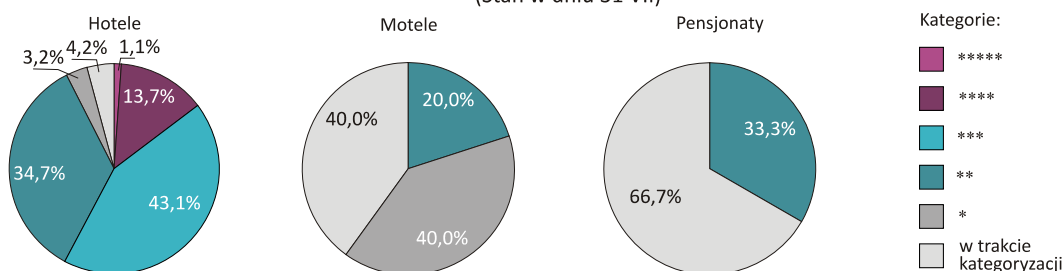
WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2012 b – 2013	Obiekty ¹	Miejsca noclegowe ¹	Korzystający z noclegów		Udzielone noclegi		Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w %	
			ogółem	w tym turyści zagraniczni	ogółem	w tym turystom zagranicznym		
OGÓŁEM	a	333	26559	841474	90060	3145503	200945	41,7
	b	331	26318	866687	86998	3167258	176873	42,5
w tym całoroczne	a	244	18136	786989	.	2941420	.	x
	b	244	18101	812815	.	2977047	.	x
w tym:								
Hotele	a	94	7092	473883	78868	778235	167767	29,1
	b	95	7365	502700	78114	806342	150773	30,2
Motele	a	6	207	24822	427	28068	472	39,0
	b	5	160	19815	936	27909	1424	41,5
Pensjonaty	a	3	243	8783	268	23919	812	26,8
	b	3	240	6354	263	19777	1453	22,1
Inne obiekty hotelowe	a	37	1359	52652	1 596	108415	6804	22,7
	b	37	1254	54808	761	99336	1944	20,8
Szkolne schroniska młodzieżowe	a	8	584	13213	715	29643	2361	19,8
	b	8	605	13858	585	28875	2031	19,4
Ośrodki wczasowe	a	47	3475	32417	39	127162	114	30,6
	b	41	2894	34891	174	121368	319	30,2
Ośrodki kolonijne	a	2	272	#	–	#	–	#
	b	3	397	4479	–	15225	–	31,6
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	a	17	1837	50364	223	137718	724	27,4
	b	15	1637	46238	216	117613	825	26,8
Zespół domków turystycznych	a	15	908	6964	336	22805	1122	18,9
	b	15	867	7010	169	21571	344	17,4
Kempingi	a	3	420	6308	3926	10074	5465	16,6
	b	3	420	4911	3326	6954	4498	10,0
Pola biwakowe	a	16	2500	6621	455	21265	583	7,1
	b	16	2825	7456	401	23028	500	7,7
Zakłady uzdrowiskowe	a	32	5934	122724	1086	1747696	11382	82,8
	b	32	5906	123762	1092	1782774	10661	85,0
Pokoje gościnne / kwatery prywatne	a	14	233	5091	46	11125	65	14,2
	b	14	265	3997	27	9744	56	12,4
Kwatery agroturystyczne	a	13	245	4833	9	14552	17	15,1
	b	19	367	5004	7	13323	23	11,9
Pozostałe niesklasyfikowane ²	a	20	876	13996	525	48667	838	19,2
	b	19	729	14477	176	47719	294	22,4

1 Stan w dniu 31 VII. 2 W tym obiekty, które nie odpowiadają warunkom przewidywanym dla poszczególnych rodzajów obiektów.

STRUKTURA OBIEKTÓW HOTELOWYCH WEDŁUG KATEGORII W 2013 R.

(Stan w dniu 31 VII)

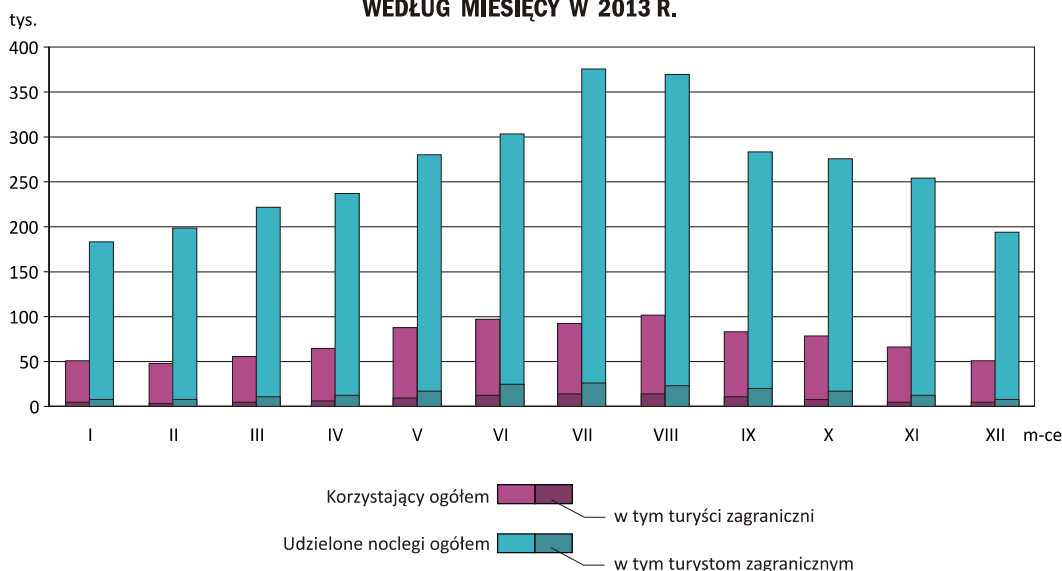

W turystycznych obiektach noclegowych (w końcu lipca 2013 r.) w województwie kujawsko-pomorskim było 26,3 tys. **miejsz noclegowych**, z czego 18,1 tys. (68,8% ogółu) znajdowało się w obiektach całorocznych. Średnio na 1 obiekt turystyczny przypadało 80 miejsc noclegowych, a na obiekt całoroczny 74 miejsca. W stosunku do poprzedniego roku, ogólna liczba miejsc noclegowych zmniejszyła się o 0,9%, a w obiektach całorocznych – spadła o 0,2%. Największy spadek liczby miejsc noclegowych zaznaczył się: w motelach (o 22,7%), w pozostałych obiektach niesklasyfikowanych (o 16,8%) oraz w ośrodkach wczasowych (o 16,7%). Wzrost liczby miejsc w skali roku odnotowano, m.in.: w kwaterach agroturystycznych (o 49,8%), w ośrodkach kolonijnych (o 46,0%) i w pokojach gościnnych (o 13,7%).

W końcu lipca 2013 r. na jeden obiekt hotelowy przypadało średnio 33 pokoje (w hotelach – 41, w motelach – 19, w pensjonatach – 34, a w innych obiektach hotelowych – 14). Prawie wszystkie pokoje (96,2%) były wyposażone we własną łazienkę i WC – pełne udogodnienia posiadały tylko motele i pensjonaty.

W turystycznych obiektach noclegowych działało 309 **placówek gastronomicznych**, co oznacza spadek o 6 placówek w porównaniu z końcem lipca 2012 r. Wśród placówek gastronomicznych było 125 restauracji, 100 barów, 66 stołówek oraz 18 punktów gastronomicznych.

**KORZYSTAJĄCY ORAZ UDZIELONE NOCLEGI
W TURYSTYCZNYCH OBIEKTACH NOCLEGOWYCH
WEDŁUG MIESIĄCY W 2013 R.**

W 2013 r. z turystycznych obiektów noclegowych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego **skorzystało 866,7 tys. turystów** (3,7% udziału wszystkich turystów w Polsce), tj. o 3,0% więcej niż przed rokiem (w kraju odnotowano wzrost na poziomie 3,4%). Turyści najczęściej wybierali hotele; w tego typu obiektach zatrzymało się 502,7 tys. osób (58,0 % ogółu korzystających z noclegów w województwie). Ponadto z oferty zakładów uzdrowiskowych skorzystało 14,3% turystów ogółem, a ofertę innych obiektów hotelowych (np. zajazdy, wille, zamki) – wybrało 6,3% korzystających z noclegów w województwie. W skali

roku we wszystkich wymienionych wyżej obiektach odnotowano wzrost osób korzystających z noclegów (odpowiednio: o 6,1%, o 0,8% i o 4,1%).

Województwo kujawsko-pomorskie chętnie odwiedzali **turyści zagraniczni**, w 2013 r. stanowili 10,0% ogółu korzystających z obiektów noclegowych w naszym regionie (tj. o 0,7 p.proc. mniej niż rok wcześniej). Spośród 87,0 tys. turystów zagranicznych, najwięcej turystów pochodziło z państw Unii Europejskiej (75,9% ogółu cudzoziemców). Niezmiennie, najliczniejszą grupą odwiedzającą nasz region byli turyści z Niemiec (stanowili 35,8% ogółu), a także: Rosji (6,8%), Wielkiej Brytanii (5,5%), Włoch (4,9%) oraz Francji (4,8%). Największy wzrost cudzoziemców korzystających z obiektów zlokalizowanych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego zanotowano wśród osób pochodzących z Białorusi (o 48,2%), a także Szwecji (o 28,4) i Holandii (o 7,8%). Największy spadek turystów zagranicznych zanotowano wśród mieszkańców Irlandii (ponad 6-krotny), a także osób pochodzących z krajów skandynawskich – Finlandii (o 26,0%) i Norwegii (o 23,4%). Obcokrajowcy, podobnie jak w latach poprzednich, najczęściej wybierali noclegi w hotelach (89,8% wszystkich turystów zagranicznych korzystających z noclegów), z których skrzętało o 1,0% mniej turystów zagranicznych niż w 2012 r.

Tabl. 3. **Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów noclegowych według stałego miejsca zamieszkania i rodzaju obiektu**

KRAJE	2012		2013						
	ogółem	2012=100	z liczby ogółem						
			hotele	motele	inne obiekty hotelowe	szkolne schroniska młodzieżowe	kempingi	zakłady uzdrowiskowe	
OGÓŁEM^a	90060	86998	96,6	78114	936	761	585	3326	1092
w tym:									
Unia Europejska	68768	66027	96,0	59155	498	519	271	3199	583
w tym:									
Austria	1211	1169	96,5	1098	–	1	–	52	12
Belgia	1113	1123	100,9	998	6	23	–	48	18
Czechy	2011	1756	87,3	1577	35	17	16	64	3
Dania	1511	1204	79,7	1032	5	92	2	27	27
Finlandia	1766	1306	74,0	1102	4	3	38	150	–
Francja	4400	4153	94,4	3771	4	15	41	247	36
Hiszpania	3462	2770	80,0	2390	7	26	12	56	–
Holandia	3160	3406	107,8	2912	15	13	2	368	7
Irlandia	5559	905	16,3	780	10	1	6	24	6
Litwa	1619	1591	98,3	1433	49	21	–	28	2
Niemcy	29072	31122	107,1	27948	236	161	69	1729	298
Szwecja	1978	2540	128,4	2309	11	24	–	69	106
Wielka Brytania	4599	4825	104,9	4378	16	19	19	40	56
Włochy	4107	4263	103,8	3857	47	31	5	257	11
Białoruś	868	1286	148,2	1160	28	40	3	4	6
Japonia	1316	1358	103,2	1341	2	10	1	–	–
Norwegia	1785	1367	76,6	1083	26	28	5	16	182
Rosja	6374	5932	93,1	5657	84	44	5	37	30
Stany Zjednoczone Ameryki	2941	2995	101,8	2883	2	14	8	4	70
Ukraina	2040	1805	88,5	1387	70	56	207	1	2

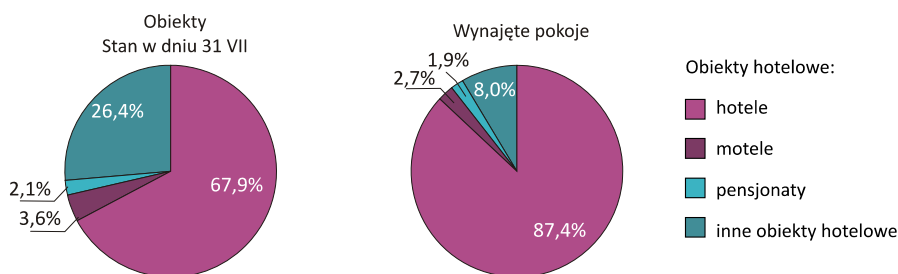
^a Łącznie z osobami o nieustalonej narodowości.

W 2013 r. w turystycznych obiektach noclegowych zlokalizowanych w Kujawsko-Pomorskim **udzielo**no 3167,3 tys. noclegów, tj. o 0,7% więcej niż przed rokiem (*udział województwa w stosunku do udzielonych noclegów w całym kraju wyniósł 5,0%*). Ponad połowę noclegów, bo aż 56,3%, udzielono w zakładach uzdrowiskowych (1782,8 tys. noclegów). Ponadto znaczny udział noclegów odnotowano: w hotelach (25,5% ogółu udzielonych noclegów w województwie), w ośrodkach wczasowych (3,8%) oraz w ośrodkach szkoleniowo-wypoczynkowych (3,7%). Liczba udzielonych noclegów w skali roku najbardziej zwiększyła się: na polach biwakowych (o 8,3 %), w hotelach (o 3,6%) i w zakładach uzdrowiskowych (o 2,0% więcej). W porównaniu z 2012 r. największy spadek liczby udzielonych noclegów zaznaczył się na kempingach (o 31,0%) i w pensjonatach (o 17,3% mniej).

Przeciętny pobyt turysty w obiekcie w 2013 r. trwał 3,7 dnia, czyli tyle samo co w roku poprzednim (*średnia krajowa to 2,7 dnia*). Turyści najdłużej przebywali w zakładach uzdrowiskowych (przeciętnie 14,4 dni) oraz w ośrodkach wczasowych (3,5 dni). Najkrótsze pobyty odnotowano w motelach i na kempingach (po 1,4 dnia) oraz w hotelach (1,6 dnia).

STRUKTURA OBIEKTÓW HOTELOWYCH I WYNAJĘTYCH POKOI W OBIEKTACH HOTELOWYCH W 2013 R.

Tabl. 4. **Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w wybranych turystycznych obiektach noclegowych według miesięcy**

RODZAJE OBIEKTÓW	2012	2013												
	ogółem	miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
w %														
OGÓŁEM	41,7	42,5	33,6	39,9	40,2	44,0	40,9	42,0	46,1	46,4	43,7	47,9	46,0	35,2
w tym:														
Hotele	29,1	30,2	19,6	23,5	23,1	28,6	34,4	38,8	34,6	36,0	35,3	34,2	32,0	21,8
Motele	39,0	41,5	37,5	37,0	40,6	43,0	55,7	57,8	40,7	39,5	44,1	38,0	35,3	23,9
Pensjonaty	26,8	22,1	10,8	10,8	15,8	9,9	25,4	21,1	29,1	31,9	36,0	27,3	24,9	23,2
Inne obiekty hotelowe	22,7	20,8	17,7	18,3	17,7	22,0	22,6	21,8	25,2	28,8	23,0	19,1	19,2	14,4
Szkolne schroniska młodzieżowe	19,8	19,4	16,5	12,1	13,1	20,4	17,5	28,6	20,7	22,8	18,5	24,5	23,5	10,9
Ośrodki wczasowe	30,6	30,2	6,2	6,7	13,2	20,1	12,6	18,3	52,5	48,2	21,9	13,4	7,1	5,2
Ośrodki kolonijne	#	31,6	x	x	x	x	x	27,4	45,6	40,0	28,0	x	x	x
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	27,4	26,8	4,6	4,5	10,6	13,0	27,8	29,8	55,1	58,0	25,2	26,0	15,0	9,0
Zespół domków turystycznych	18,9	17,4	10,4	7,1	10,4	x	7,3	10,1	29,1	29,3	6,7	27,9	16,4	5,4
Kempingi	16,6	10,0	x	x	x	x	3,3	14,1	16,2	18,1	5,9	1,5	0,3	0,1
Pola biwakowe	7,1	7,7	x	x	x	x	1,1	3,2	9,9	14,3	2,0	x	x	x
Zakłady uzdrowiskowe	82,8	85,0	70,6	83,2	83,8	85,6	88,0	89,9	90,0	86,3	90,8	89,4	88,5	72,6
Pokoje gościnne/ kwatery prywatne	14,2	12,4	5,7	6,1	5,3	11,1	12,0	11,9	20,5	23,4	14,1	11,5	12,5	8,8
Kwatery agroturystyczne	15,1	11,9	2,3	2,3	3,7	5,0	8,5	10,3	32,5	24,7	18,3	8,5	8,9	10,4
Pozostałe niesklasyfikowane ^a	19,2	22,4	15,7	21,9	21,3	23,5	20,2	26,4	28,3	33,0	20,2	22,5	20,0	10,8

^a W tym obiekty, które nie odpowiadają warunkom przewidywanym dla poszczególnych rodzajów obiektów.

Stopień wykorzystania miejsc noclegowych ukształtował się w woj. kujawsko-pomorskim w 2013 r. na poziomie 42,5 % i był o 0,8 p.proc. wyższy niż przed rokiem (w kraju wyniósł 33,8% i był o 0,2 p.proc. wyższy niż w 2012 r.). W poszczególnych miesiącach w Kujawsko-Pomorskim wartość tego wskaźnika wahała się od 33,6% w styczniu do 47,9% w październiku. Podobnie jak w latach wcześniejszych, najwyższy średnioroczny stopień wykorzystania miejsc noclegowych charakteryzował zakłady uzdrowiskowe (85,0%). Wysoki wskaźnik odnotowano także w motelach (41,5%). Największy wzrost wskaźnika w porównaniu z 2012 r. zaobserwowano m.in.: w pozostałych obiektach niesklasyfikowanych (wzrost o 3,2 p.proc.) oraz w motelach (o 2,5 p.proc.). Z kolei największy spadek w skali roku zaznaczył się na kempingach (o 6,6 p.proc.) oraz w pensjonatach (o 4,7 p.proc. mniej).

Tabl. 5. Turystyczne obiekty noclegowe według powiatów w 2013 r.

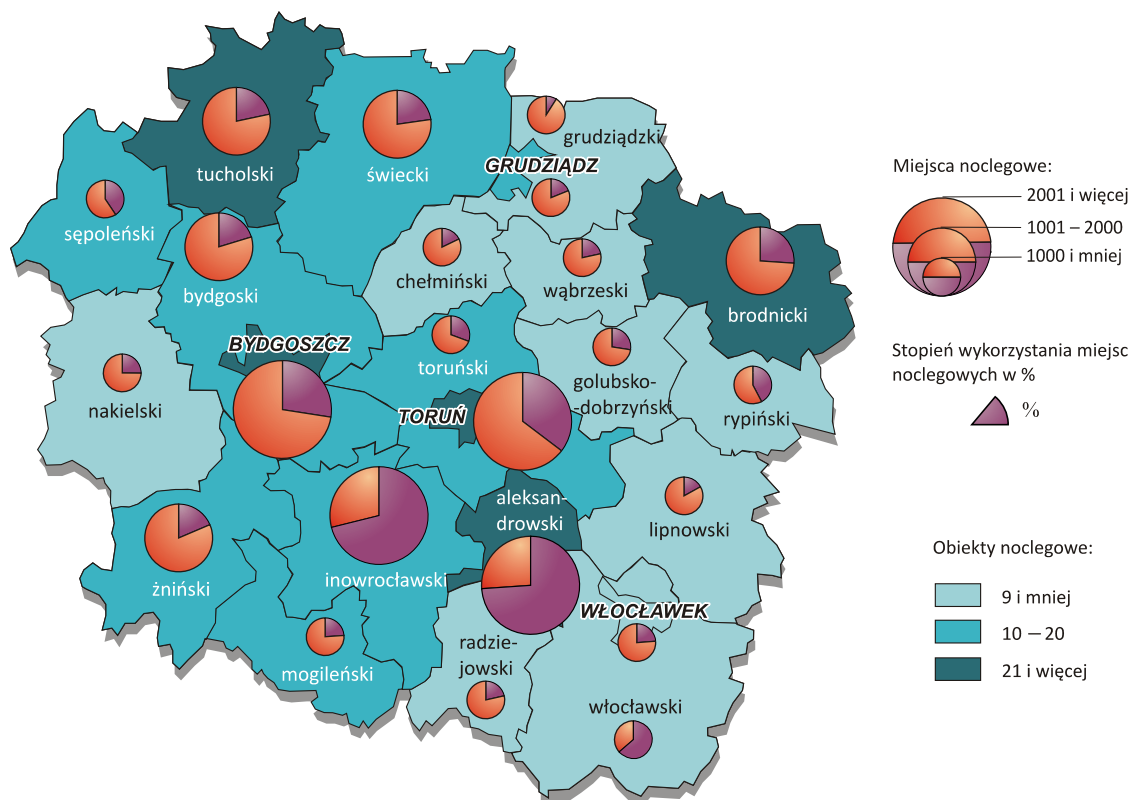
WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba obiektów ^a	Miejsca noclegowe ^a	Korzystający z noclegów		Udzielone noclegi		Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w %	Wynajęte pokoje ^b		Stopień wykorzystania pokoi w %
			razem	w tym turyści zagraniczni	razem	w tym turyści zagraniczni		razem	w tym turyści zagraniczni	
WOJEWÓDZTWO	331	26318	866687	86998	3167258	176873	42,5	619383	114598	36,9
Podregion bydgosko-toruński	94	7766	455645	73221	736494	139347	29,8	423090	96216	40,4
<i>powiaty:</i>										
bydgoski	19	1222	38408	1322	79291	3159	20,2	23365	2527	25,9
toruński	14	611	44389	740	58778	1468	30,5	24842	690	35,6
<i>miasta na prawach powiatu:</i>										
Bydgoszcz	25	2965	125027	16276	238275	49665	27,5	158334	39577	36,9
Toruń	36	2968	247821	54883	360150	85055	35,3	216549	53422	47,3
Podregion grudziądzki	109	7224	155461	7187	352918	13707	22,9	92474	9697	36,0
<i>powiaty:</i>										
brodnicki	24	1803	32896	513	89189	1166	26,2	18968	596	36,0
chełmiński	9	253	7040	1537	14132	2884	17,7	6217	2380	34,7
golubsko-dobrzyński	6	245	14857	328	21621	570	27,6	8797	296	41,3
grudziądzki	4	258	823	–	4091	–	9,0	198	–	13,9
sępoleński	10	428	7193	306	25685	585	40,5	6208	433	43,6
świecki	18	1129	35175	1899	61358	3372	22,7	20188	2919	38,6
tucholski	21	1888	23115	91	76159	162	21,6	4062	7	23,0
wąbrzeski	6	310	3092	13	8472	33	21,7	987	29	19,3
<i>miasto na prawach powiatu</i>										
Grudziądz	11	910	31270	2500	52211	4935	19,0	26849	3037	36,2
Podregion włocławski	128	11328	255581	6590	2077846	23819	60,3	103819	8685	27,6
<i>powiaty:</i>										
aleksandrowski	39	4959	109138	1461	1270606	11661	73,1	31510	1411	24,5
inowrocławski	20	2142	56603	1415	538573	3729	71,1	20182	2227	32,7
lipnowski	8	539	6017	147	15233	208	17,0	5643	150	25,6
mogileński	10	736	8956	68	27373	68	23,8	779	3	8,9
nakielski	4	87	6474	426	9195	801	25,3	4521	569	23,6
radziejowski	7	120	891	–	4698	–	21,4	–	–	x
rypiński	3	246	2413	–	12023	–	42,3	1242	–	34,0
włocławski	9	485	12000	227	92453	227	63,6	3218	133	31,9
żniński	19	1475	23777	965	52558	1469	18,5	5228	601	18,8
<i>miasto na prawach powiatu</i>										
Włocławek	9	539	29312	1881	55134	5656	23,8	31496	3591	33,4

a Stan w dniu 31 VII. b Dotyczy hoteli, moteli, pensjonatów i innych obiektów hotelowych.

Od stycznia do grudnia 2013 r. w obiektach hotelowych wynajęto 619,4 tys. pokoi (czyli o 0,1% mniej niż w 2012 r.), w tym turystom zagranicznym – 114,6 tys. (o 12,4% mniej). **Stopień wykorzystania pokoi** wyniósł 36,9% i był o 0,2 p.proc. niższy niż w 2012 r. (w kraju wyniósł 41,6%, tj. o 0,5 p.proc. wyższy). Najwyższy poziom wskaźnika zanotowano w motelach, gdzie wskaźnik wyniósł 46,4% (poprzednio 43,1%), a najniższy w innych obiektach hotelowych – 25,8% (rok wcześniej 28,4%).

TURYSTYCZNE OBIEKTY NOCLEGOWE WEDŁUG POWIATÓW W 2013 R.

Rozmieszczenie bazy obiektów noclegowych w województwie kujawsko-pomorskim nie jest równomierne i wynika, m.in. z posiadanych walorów przyrodniczo-uzdrowiskowych, kulturowych, historycznych. W 2013 r. pod względem liczby obiektów noclegowych najwięcej obiektów zlokalizowanych było w powiecie aleksandrowskim (39) i w miastach na prawach powiatu – w Toruniu (36) i w Bydgoszczy (25). Najmniej obiektów znajdowało się w powiatach: rypińskim (3), grudziądzkim i nakielskim (po 4 obiekty). Średnia gęstość bazy noclegowej dla województwa kujawsko-pomorskiego wyniosła 1,5 miejsca na 1 km² powierzchni województwa (7 lokata względem innych województw; *średnia dla Polski to 2,2 miejsca*), przy czym co najmniej takie zagęszczenie jak przeciętnie w kraju oprócz miast na prawach powiatu (wskaźnik wahał się od 6,4 do 25,6 miejsca na 1 km²), wystąpiło jedynie w powiecie aleksandrowskim (10,1). Osoby odwiedzające województwo kujawsko-pomorskie w 2013 r. najczęściej korzystały z noclegów w m. Toruniu – 247,8 tys. (28,6% ogółu korzystających w województwie), w m. Bydgoszczy – 125,0 tys. (14,4% ogółu) oraz w powiatach aleksandrowskim – 109,1 tys. (12,6% ogółu) i inowrocławskim – 56,6 tys. (6,5% ogółu). Pod względem liczby udzielonych noclegów dominowały powiaty: aleksandrowski – 1270,6 tys. (40,1% ogółu udzielonych noclegów w województwie), inowrocławski – 538,6 tys. (17,0% udziału) oraz m. Toruń – 360,2 tys. (11,4%). Najwyższy stopień wykorzystania miejsc noclegowych odnotowano w powiatach: aleksandrowskim (73,1%, tj. o 30,6 p.proc. więcej niż średnio w województwie), inowrocławskim (71,1%) oraz włocławskim (63,6%). Z kolei najniższy wskaźnik charakteryzował powiaty grudziądzki (9,0%) i lipnowski (17,0%).

